

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 1 september 2011

MEDITATIE

Gods stem in Samuëls jeugd

Hanna's gebed

De Heere heeft Zich in het leven van Samuël verheerlijkt. Zijn genadige leiding bleek reeds in hoe Hanna Samuël mocht verwachten. Het was Hanna's hartelijke wens dat haar jongen de Heere dienen zou.

Ze had het de Heere zelfs beloofd. Ongetwijfeld wist Hanna van de praktijken van Hofni en Pinehas. Zij oonterden het heiligdom van de Heere met diefstal en schandelijke wellust. Maar toen Samuël nog jong was, bracht Hanna hem bij Eli. Het kan niet anders of haar gebeden hebben haar jongen vergezeld.

Wat is Hanna hier tot voorbeeld voor ouders en opvoeders. David mocht getuigen dat hij "op de Heere geworpen was van de baarmoeder af". Als onze kinderen dat later ook zeggen mogen, zal dat nu praktijk moeten zijn in het leven van hun ouders. Kent u iets van zulke gebedswerkzaamheden vanwege het zielenheil van uw kinderen? Ze zijn in zonden ontvangen en geboren. Ze moeten wederom geboren worden, anders kunnen ze

En het zal geschieden,
zo Hij u roept, zo zult gij
zeggen: Spreek, HEERE,
want Uw knecht hoort.

1 Samuël 3:9m

het Koninkrijk Gods niet ingaan. Sinds Hofni en Pinehas is de praktijk van Godsontering en zedeloosheid nog even levendig. In zo'n wereld gaan onze kinderen naar school. Wat is het gebed nodig voor het leven van elke dag. Of de Heere onze kinderen beschermen wil bij leven en gezondheid. Dat Hij ze bewaart bij de leer en het leven naar Gods Woord. Dat de catechisaties en de verenigingsavonden daartoe gezegend mochten worden. De Heere sterke allen die bij het onderwijs betrokken zijn. Wat zal toch de kracht van Hanna's gebed zijn geweest? Hanna moest Samuël bij Eli achterlaten. Ze maakte elk jaar een kleine rok voor hem. Verder kon ze niets voor haar jongen doen. Hoe gelukkig is het als wij

eens uitgewerkt mogen raken. Als de nood van onze kinderen ons als een onwaardige en verlorene in onszelf aan Gods voeten brengt. En wat een wonder is het dan om rust te vinden in de eenzijdige genade en de onwankelbare trouw van de Heere. Hanna getuigt ervan in haar lofzang. Wat een voorrecht als we zo de zorgen van het komende seizoen bij de Heere mochten kwijtraken.

Gods stem

En Samuël? Hij bad de Heere aan, diende Hem en werd groot voor Zijn aangezicht. Het staat meerdere keren geschreven. De Heere verheerlijkte Zich in het leven van deze jongen. Er kwam een stille liefdesbetrekking openbaar tussen zijn jonge hart en de God van zijn vaders.

Dat bleek in Samuëls levensgang. Hofni en Pinehas waren zijn voorbeelden niet. Hij diende voor het aangezicht van Eli. Jongelui, wie zijn jullie voorbeelden? Jullie weten vast wel hoe Hofni en Pinehas tegenwoordig heten. Maar maken de idolen van de wereld of van de oppervlakkige godsdienst je werkelijk gelukkig? Doe als Samuël. Zoek de zonde niet op maar breek er mee. En laat je leven getekend mogen zijn in de dienst van de Heere. "Wie heeft lust de HEER' te vrezen, 't Allerhoogst en eeuwig goed? God zal Zelf zijn leidsman wezen; Leren, hoe hij wandelen moet."

En dan, op een nacht, werd Samuël door God geroepen. De Heere wilde Samuël opleiden tot het profetenambt. Samuël hoorde driemaal een stem maar begreep het niet. Samuël is de halve nacht in de weer geweest, maar hij zocht niet op de goede plaats. Hij liet de Heere roepen en wist niet eens dat Hij het was.

Maar Samuël was toch een Godvrezende jongen? O, als de Heere een mens roept, moet er zoveel weerstand overwonnen worden. Het natuurlijk hart verstaat niet de dingen die des Geestes Gods zijn. Wat een beschamende en ontdekkende les. Wat gelukkig als je er iets van leren mag in je jonge jaren.

Inhoud

- 1 Gods stem in Samuëls jeugd
- 2 Uit het onderwijs: Jong geleerd, oud gedaan?
- 3 Wat is uw naam?:
De namen van Gods kinderen (33)
- 4 John Owen over de groei in de heiliging (4)
- 5 Even maar...
- 6 Opgaan naar Gods huis is genade
Pleidooi prof. Wisse voor trouwe kerkgang (2)
- 7 Kerknieuws
- 8 Berichten
- 8 Kerkdiensten

89e jaargang

Nr. 47

En de Heere wordt het roepen niet moe. Dat is nu zo wonderlijk aan Gods genadebediening. Ook het komende seizoen gaat Zijn werk voort. Hier werd Samuël nader geroepen tot Gods dienst. Zo komt tot ons allen de uiterlijke roepstem van Gods Woord. “Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven”. Hoe slecht u tot nu toe ook geluisterd hebt, nog roept de Heere tot Zijn dienst. En Hij doet het met een heilige liefdesdrang. Hij riep Samuël bij name.

Eli's raad

Samuël had onderwijs nodig. Hoe zal een mens, hoe zal een jongere Gods Woord verstaan? Samuël wendde zich tot Eli. Hij was immers de aangewezen persoon om hem in Gods weg te onderwijzen?

Maar hoe beschamend is Eli's voorbeeld. Gods Woord tekent het ons in alle eerlijkheid. Eli zag zijn zonen niet eens zuur aan bij alle gruwel die zij deden. Hanna's innig gebed zag hij aan voor dronkenschap. En ook bij Samuël onderkende hij Gods spreken niet. We krijgen de indruk dat hij geen nabij leven met de Heere kende.

Wat zou het groot zijn als wij als ambtsdragers met deze zaken tot onszelf mochten inkeren. Eigen krachten te verachten, wordt op Jezus' school geleerd. Hoe nodig is het voor ambtsdragers om op deze school voortdurend ontdekkend onderwijs te ontvangen. In Gods koninkrijk moet een mens er steeds opnieuw geheel tussenuit. De Heere verlene ons het komende seizoen iets van de verborgen omgang met God. Zo make de Heere door genade levende wegwijzers. Christus' woorden gelden als een vermaning voor alle ouders en opvoeders: “Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert ze niet”.

Samuël ontvangt na de derde roepstem van Eli het beslissende onderwijs: “En het zal geschieden, zo Hij u roept, zo zult gij zeggen: Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort.”

Samuëls gehoorzaamheid

Wat zal er door Samuël zijn heengegaan, toen hij zich opnieuw in zijn slaapvertrek had teruggetrokken. Nu drong het tot hem door dat de eeuwige God Zich aan hem zou openbaren. Wat dat wil zeggen, is niet goed te omschrijven. Het moet worden beleefd. Om er iets van te ervaren dat geen mens in zichzelf voor de heilige God kan bestaan. Toen de Heere riep, sprak Samuël: “Spreek, want Uw knecht hoort”. Was het diepe eerbied

dat Samuël Gods naam niet uitsprak? Maar om er dan iets van te ervaren hoe God in Christus nadert tot de ziel. O, wat komt er dan heilige liefde en hoogachting voor de Heere in het hart.

De boodschap die Samuël kreeg, was diep ingrijpend. God zou Zijn strafgericht over het huis van Eli voltrekken. Hofni en Pinehas zouden worden gestraft. Maar het geldt vandaag nog: Wie zondigt, roept Gods oordelen over zich uit!

De Heere heeft Zich in het leven van Samuël verheerlijkt. Samuël mocht de Heere dienen voor het aangezicht van Eli. Maar de Heere leerde hem ook Zijn stem verstaan. Vandaag maakt God geen profetieën meer bekend, want de heilige Schrift is voltooid. Maar nòg spreekt de Heere “gewis,

tot elk die voor hem leeft”. En is niet juist het spreken van God beslissend? Eens zal al onze ijver in de godsdienst ons ontvallen. Hoe nodig is het dat de Heere Zelf leidt in nachten van verlorenheid, om Zich aan de ziel bekend te maken door Woord en Geest. Want alleen Gods genade in Christus houdt stand in eeuwigheid.

In Samuëls dagen waren de zonden en afwijkingen vele en Gods Woord was schaars. Maar de Heere verheerlijkte Zich. En de Heere is nog Dezelfde. Hij verheerlijkte ook onder ons Zijn genade. Hij stelle Zijn Woord tot eeuwig zegen, ook het komende seizoen. “En het zal geschieden, zo Hij u roept, zo zult gij zeggen: Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort.”

Zoetermeer,

ds. G.W.S. Mulder

Uit het Onderwijs

Jong geleerd, oud gedaan?

Nog niet zo lang geleden attendeerde iemand me tijdens een lezing op een opvallend gebeuren. Namelijk dat er verschillende godvrezende koningen in Israël zijn geweest, die in hun levenswandel op het eind toch nog zijn afgeweken. Meer dan ik eigenlijk dacht: Asa, Josafat, Joas, Uzzia, Josia en Salomo worden genoemd. Het belang om kinderen al jong op te voeden in de vreze des Heeren is buiten kijf. Maar, is jong geleerd al tijd oud gedaan? Laten we het leven van Salomo eens nader bezien. Juist nu het schoolleven weer ontwaakt en het belang van opvoeding wordt onderstreept.

De wens van vader

David heeft op zijn sterfbed zijn zoon Salomo bijzonder toegesproken en vermaand. Hoopvol zijn de woorden van de oude koning tegen zijn jonge zoon en opvolger. ‘Neem waar de wacht des Heeren uws Gods, om te wandelen in Zijn wegen, om te onderhouden Zijn inzettingen en Zijn geboden, Zijn rechten en Zijn getuigenissen’. Hij hoopt dat zijn zoon ‘zijn weg zal bewaren, om voor Gods aangezicht trouwelijk, met zijn ganse hart en met zijn ganse ziel te wandelen’. Dan zal de Heere zijn troon be-

vestigen.

Ook al is David zelf diep gevallen, de liefde tot God doortrekt zijn hart en des te vuriger spoort hij zijn zoon aan vast te houden aan de wetten van de Heere. De kanttekenaren zeggen bij deze verzen in het boek Koningen: ‘Dat is, zich in genegenheden, voorneemen, woorden en werken naar Gods wil te schikken’. Oprecht te leven als in de tegenwoordigheid van God, Die het hart kent. God naar al Zijn geboden gehoorzamen. David mag weten dat zijn zoon de Heere vreest. ‘Waak als een wachter voor de belangen van Gods koninkrijk en zorg er voor dat het volk de heilige wet van de Heere eerbiedigt en naleeft’. Wat een voorrecht voor een scheidend vorst om zo

Jong geleerd, oud gedaan?

de troonsopvolging te mogen regelen.

Een goed begin

We bezien Salomo in de praktijk van zijn leven. Een regeerder die aan het begin van zijn loopbaan staat. Wat een ontzaglijk moeilijke taak rust er op zijn zwakke schouders. Dan weten wij van het opzien van deze twintigjarige vorst te Gibeon, waar hij met de Heere spreekt. 'Ik ben te onkundig en te onervaren om Uw volk te regeren. Geef mij toch een luisterend hart. Een hart dat luistert naar Uw Woord, om daarnaar te oordelen en te leven'.

Wat een bijzonder innemende wens, geen vergankelijk goed, maar de Geest der wijsheid. Salomo begint met de Heere. Een goed begin...

Lezen we verder in het Spreukenboek, dan getuigen deze woorden van ware wijsheid en oprechte vroomheid. Salomo mag getrouw afmanen en waarschuwen voor allerlei zonden, ondeugden en gebreken. Men noemt dit deel wel het boek met een overvloeiende fontein van heilzaam onderwijs. De zoon van David neemt vanwege zijn wandel in de vreeze Gods een aparte plaats in te midden van de vorsten van omringende landen. Het verschil met de heidense koningen is overduidelijk. Vanwege het eren van de enige ware God, neemt heel Israël een unieke plaats in.

Het laatst van zijn leven

Maar nu letten we op deze 'beminde des Heeren' - want dit betekent zijn naam - aan het eind van zijn leven. Waar hij zelf zo voor gewaarschuwd heeft, wordt zijn eigen valkuil. Vreemde vrouwen. De Heere zegt: 'Gij hebt Mijn Verbond en Mijn inzettingen niet gehouden'. Het is sluipend gegaan, niet van de ene op de andere dag. Heel geleidelijk. Zo gaat het altijd in de zonde. Hij heeft het zelf misschien niet eens zo goed door gehad. Leid ons niet in verzoeking. Let op, Salomo, als je hart zich tot die afgoden gaat neigen, wijkt jouw oprechte Godsvreze. Salomo is nog maar net de vijftig gepasseerd. En is hij het zelf niet die geschreven heeft: 'Leer den jongen de eerste beginselen naar de eis zijns weg; als hij oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken'.

Van het een komt het ander. Vreemde vrouwen, vreemde goden, gedogen, toegeven, toch nieuwsgierig informeren naar deze nieuwe godsdiensten, alleen voor zijn vrouwen een tempeltje, één keer mee om te kijken, mee gaan om te offeren aan de afgoden... Zijn hart wàs volkomen met de Heere.

WAT IS UW NAAM?

33

Lammeren

'Weid Mijn lammeren'.

Johannes 21 :15

Meerdere keren worden Gods kinderen in de Schrift bij een bepaalde diersoort vergeleken. Denk bijvoorbeeld maar aan de vergelijkingen met de duiven. Op een andere plaats zijn Gods kinderen weer als de goede vissen, die in het net worden gevangen. Ook het beeld van de vogelen des hemels wordt meerdere keren gebruikt. Tenslotte herkennen ze hun beeld in " 't Hijgend hert, der jacht ontkomen". Hier wordt het beeld van de lammeren genoemd. Deze vergelijking is heel vertederend. Jong en oud voelen zich immers aangetrokken tot de jonge lammetjes die in het vroege voorjaar in de wei huppelen. Wat moeten deze diertjes door schade en schande nog veel leren.

In Johannes 21 worden de lammeren duidelijk onderscheiden van de schapen. Dat heeft ons wat te zeggen! De naam 'lammeren' geldt dus niet al Gods kinderen. Slechts een deel van de kudde wordt er door aangeduid. Zo is het ook in het rijk der natuur. De kudde bestaat uit schapen en lammeren. We zouden bij de lammeren kunnen denken aan de jonge mensen die deel uit mogen maken van de kudde van de Goede Herder. De Schrift geeft voorbeelden van kinderen, die in hun jeugd de Heere mochten vrezen. Het gebeurt ook nog wel eens dat de Goede Herder ze al vroeg inzamelt in de hemelse stallingen. Wat heeft de profeet Jesaja er ook rijk van gesproken: 'Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammekens in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtken leiden'. (Jes. 40:11). Het zal worden een kudde en een Herder.

Toch hebben we daarmee deze tekst nog geen recht gedaan. Er zijn onder Gods kinderen vele volwassenen, die in geestelijke zin, toch nog maar lammeren zijn. Dat behoeft ons niet te verwonderen, want ieder schaap is eerst een lam. We zouden vreemd opkijken als er voortaan schapen geboren zouden worden.

Wat is de naam lammeren voor velen al tot troost geweest. De apostel Petrus moet van Zijn grote Meester op hen bijzonder het oog hebben. Christus noemt ze 'Mijn lammeren'. Daar mogen we dus wel heel voorzichtig mee omgaan. Wee, wie deze kleinen ergert. Helaas hebben vele herders die opdracht nog nooit verstaan. Lammeren worden weggeslagen van de kudde omdat zij nog geen schapen zijn. Maar zo maak je toch van een lam geen schaap! Juist de lammeren moeten geweid worden. Zij hebben, meer nog dan de schapen, voedsel nodig op de grazige weide van Gods Woord. Eerst krijgen zij melk en later de vastere spijsje. Onder de lammeren verstaan we dan ook de kinderkens van wie Petrus later schrijft: 'Als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen'.

Gods kinderen mogen deze troost hebben dat de Goede Herder weet wat het is om een lam te zijn. Hij is Zelf als een lam ter slachting geleid. Er is daarom geen lam, dat over Zijn leiding te klagen heeft. Maar bedenk wel dat er ook iets niet klopt als een lam nooit groeit.

Nunspeet, ds. A. Schot

Nu verdeelt hij zijn hart tussen God en de afgoden. De oude mens krijgt de overhand, de nieuwe mens ligt bedolven onder de zwakte van het vlees. Salomo krijgt steeds minder aandacht voor God en geestelijke zaken. De ernst van de dingen der eeuwigheid verduistert. Zijn bidden neemt af en hij gaat zijn tijd anders besteden.

Zijn einde

Hoe het met Salomo is afgelopen? Daarover is, ondanks zijn zonden, geen twijfel. Niemand zal ooit een van Gods kinderen uit Zijn hand kunnen rukken. Ook satan niet. 'Vertrouwde dit zelve, dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus' (Fil. 1:6). Salomo heeft gezondigd, maar de Heere heeft uit genade zijn zonden willen vergeven. Hij heeft van Salomo gezegd: 'Ik zal hem zijn tot een Vader en hij zal Mij zijn tot een zoon; dewelke als hij misdoet, zo zal Ik hem met een mensenroede en met plagen der mensenkinderen straffen. Maar Mijn goedertierenheid

zal van hem niet wijken, gelijk als Ik die weggenomen heb van Saul' (2 Sam. 7).

Gods trouw in de geslachten. Volharden tot het einde, het hoge doel voor ogen houden, wat een moeilijke zaak. Ik sluit af met een beeld van een vogel, als het gaat om volharden.

Het visdiefje zweeft en duikt achter het opborrelende water van de motorboot. Scheert over het witschuimende water. Zijn zwarte kopje met spitse snavel draait spiedend rond naar prooi. Het beestje heeft honger. Onvermoeibaar vliegt en duikt hij. Wat een energie en tijd steekt deze vogel in het bereiken van zijn doel: visvangst! En wat duurt het lang voordat hij een klein visje in de bek heeft. Maar om in leven te blijven, moet hij wel. Onverstoorbaar vervolgt het dier zijn weg achter de boot.

Een les voor ons om te blijven vragen, zoeken en bedelen. Om te volharden tot het einde. Want Salomo's einde is een waarschuwing voor ons.

Barneveld,

A. Karens

4

John Owen over de groei in de heiliging

Wat verstaat Owen nu onder 'de groei in de heiliging'?

Owen geeft in zijn boek Pneumatologia aan dat er verband is tussen de wedergeboorte en de heiliging. De heiliging is pas mogelijk als iemand wedergeboren is. H. van den Belt heeft in zijn boek Bloeien, snoeien en groeien (2009) aangegeven de heiliging liever te willen verbinden aan de roeping (blz. 19, 20). Dat kan misschien wel dienen als verbinding tussen de krachtdadige roeping en het effect in het leven in heiligmaking.

Persoonlijk spreekt me toch meer de verbinding aan die Owen legt tussen wedergeboorte en heiligmaking. Daardoor komt mijns inziens beter naar voren dat Gods werk in de gelovige begint bij de wedergeboorte. De roeping en de wedergeboorte hangen onlosmakelijk met elkaar samen. Dr. Owen geeft aan dat er verschil is

tussen de wedergeboorte en de heiliging. De wedergeboorte (hier dus opgevat als de levendmaking) gebeurt in één ogenblik. Het is een (her)scheppingsdaad van God. Er kan geen sprake zijn van groei in de wedergeboorte en daar zijn ook geen trappen in. Men is wedergeboren of niet. In de heiliging is echter wel sprake van groei.

Volgens Owen kan men wel degelijk spreken over een toename in het werk van de heiligmaking. Die toename omschrijft hij met het woord 'degrees'. We kunnen dat vertalen met 'trappen'. We denken dan ook aan het boek *Trappen des geestelijke levens* van Th. à Brakel waarin op duidelijke wijze wordt aangegeven welke groei iemand kan beleven.

Toch moeten we ons wel afvragen of het woord 'trappen' een goede omschrijving is. Het Engelse woord kan ook vertaald worden met 'niveaus' of 'gradaties'. Als we spreken over verschil in 'niveau' dan kan dat ook een

meer vloeiende lijn zijn. Het is niet alleen een taalkwestie, ik denk dat het ook iets is van de beleving. Als we spreken over 'trappen' in de groei, dan kan ik me voorstellen dat niet veel mensen zullen zeggen dat ze een hogere trap hebben bereikt. Het kan dan ook voorkomen dat er hoogmoed in het hart komt en dat men zich meer gaat voelen dan anderen en dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Als we over 'niveaus' in de groei spreken, dan geeft dat meer herkenning. Wie van Gods kinderen weet niet over perioden of momenten te spreken dat er een nauwer en inniger leven is met de Heere? Zo kunnen we de groei misschien ook beter karakteriseren als een 'dicht bij de Heere leven'. En daarin is groei, maar soms helaas ook achteruitgang te onderscheiden.

Misschien zit er ook wel een probleem in dat we het geestelijk leven ten onrechte zien als een lange horizontale lijn, van A naar B waar stijging in zit. Zo moeten we over deze geestelijke groei niet spreken. De kinderen van God herkennen vaak totaal geen stijgende lijn, in tegendeel. Wel kan er sprake zijn van verdieping en vastere vertrouwen, vastere hoop en meer vurige liefde.

De groei moeten we niet zien als een horizontale lijn, maar als een cirkel. Het centrum van de cirkel is - met eerbied gesproken - God in Christus, Hij is het Licht waar elk geestelijk leven op aantrekt. De groei van de gelovigen is dat ze meer en meer naar dat Licht toetrokken worden. Als ze zich van dat licht afwenden en de werken der duisternis gaan navolgen, dan verliezen ze dat licht uit het oog en kunnen (tijdelijk) verachten in de genade. Ik ontleen dit beeld aan Efeze 5:18 waar de gelovigen van Efeze worden opgeroepen om als kinderen des lichts te wandelen. Eertijds waren ze duisternis, maar nu zijn ze licht in de Heere. Dit is een wandel in liefde. Het hele hoofdstuk geeft aanwijzingen om voorzichtig te wandelen. Het nieuwe leven vraagt om een nauw leven naar Gods geboden.

Nu dan, volgens Owen is er wel degelijk sprake van groei in de heiliging. De ene gelovige is meer geheiligd en heiliger dan de andere. Volgens hem vraagt de Heere van Zijn kinderen om toe te nemen, maar Hij belooft ook die toename te werken in de harten. Owen wijst dan op 2 Petrus 3:17 en 18. Petrus vermaant de geliefden in die tekst dat ze niet door de verleiding zullen afgerukt worden en zullen uitvallen van de vastigheid. Ze worden

Volgens Owen is die groei in de heiliging een onder-vinding, een ervaring in het leven. De gelovigen mogen weten en een sterk vertrouwen hebben dat God in Zijn trouw en macht telkens helpt.

bevolen op te wassen in de genade en kennis van de Heere Jezus Christus. Owen benadrukt echter dat Gods Geest die toename in de harten van Gods kinderen werkt, maar hij geeft tegelijk aan dat ze die ook zelf moeten beoefenen. Hier zit een spanning in het spreken over de groei in de heil-

liging, die niet gemakkelijk op te lossen is. Daarom spraken onze ouden wel over een passieve en actieve heiligmaking. Dat wil zeggen: een *gave*, toegerekend en ontvangen vanuit de verdiensten van Christus en vervolgens een *opgave*, omdat ze dat aan de Heere verplicht zijn.

Als we teveel benadrukken dat de gelovigen in hun groei afhankelijk zijn van de werking van Gods Geest, kan dat een lijdelijkheid geven die niet naar de Schrift is. Als er teveel de nadruk op gelegd wordt dat Gods kinderen de plicht hebben toe te nemen in heiliging, kan dat leiden tot activisme, waar geen plaats meer is voor een afhankelijk leven in Gods genade. Het is echter geen oplossing te zwijgen over de noodzaak op te wassen, te groeien in de heiliging.

Het heeft een grote plaats in de Schrift en - als het goed is - in het leven van Gods kinderen. Daarom moet er met twee woorden gesproken worden over deze groei: Gods kinderen hebben plicht om toe te nemen, maar ze kunnen dat alleen in afhankelijkheid van Gods Geest.

Waarin bestaat die toename nu? Is die te zien of te merken als iemand toeneemt in de heiliging? Owen geeft aan dat die toename niet zit in uiterlijke veranderingen of daden, maar in de eerste plaats in het beoefenen van liefde en geloof. Juist in die aspecten, liefde en geloof, is groei mogelijk. Die genadegaven, liefde en geloof, zijn gewerkt door de Heilige Geest in het hart. Zij zijn het nieuwe grondbeginsel en vormen de basis waaruit de groei ontstaat. In het ontvangen van

Even maar...

Bedaard

Er zijn antwoorden uit het (beken-de?) vragenboekje van ds. A. Hellenbroek die goud waard zijn. Eén ervan is het antwoord op de vraag: hoe gaat een zondaar over in het genadeverbond? Dan komt het kernachtige antwoord: 'de zondaar doet dat bedaard, vrijwillig, armoedig, gelovig en oprecht'. Met deze vijf woorden wordt iets van het onuitsprekelijke Geesteswerk in het hart uitgedrukt. Opmerkelijk dat *bedoord* als eerste wordt genoemd. Het Geesteswerk wordt dus o.m. gekenmerkt door bedoordheid. We zouden het kunnen omschrijven met rustige eenvoud, zakelijke kalmte. Niet optochtelijk, niet mensmiddelpuntig. Dat

is dus niet een zaak van karakter, een vrucht van eigen akker, maar een vrucht van de Geest van Immanuël. Hij drukt het zo uit: 'en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart en gij zult rust vinden voor uw ziel...'

In dit verband is ds. K. de Gier als een voorbeeld te noemen. Heel moeilijk sprak hij over zijn eigen innerlijk leven, maar als hij er wat over zei dan wist je zeker dat het waarachtig was. Tijdens één van zijn lessen ging het over zingen in de kerk en het meezingen van de predikant. Ineens kwam er een ontboezeming - want dat was het - en heel zakelijk kwam het eruit: 'ik probeer altijd mee te zingen met de gemeente en de Heere heeft dat niet ongezegend gelaten'. Zó had hij dat gedurende zijn lange ambtsbediening mogen ervaren. En dat drukte hij op deze manier zo sober mogelijk uit. Dat laatste 'niet ongezegend' typeert onze onvergetelijke docent, die meer dan dertig jaar veel voor onze gemeenten heeft betekend. Hij wilde daarmee zeggen, dat wanneer hij meezong met de gemeente hij regelmatig mocht ervaren dat dit ook voor een dominee

zegenrijk kan zijn. Zo had hij dat beleefd en met een enkel woord wilde hij dat aan ons als studenten doorgeven. Een woord waarover je moet nadenken en dat later terugkomt in de diepe bedoeling die er achter zat. Vandaar deze herinnering nu. Want wat hij uitdrukte is echt waar! Natuurlijk afgezien van de noodzaak om de stem te sparen of andere omstandigheden die de Heere weet, maar dat het meezingen met de gemeente niet alleen een voorbeeld vormt, maar ook persoonlijk niet zonder zegen is. Als het kan, meezingen dus, was de zakelijke boodschap aan de Boezemsingel.

Bedaard, dat was in de gedachten, toen na een weekbeurt in Brakel via de veerpont aan de overzijde de dijk van Dalem naar Gorinchem werd gevolgd. Vlak voor je Gorinchem inrijdt is rechts onderaan de dijk een heel klein begraafplaatsje. Daar ligt ds. De Gier begraven. En wat staat erop zijn grafsteen? Heel kort en zakelijk, bedaard eigenlijk zoals hij was: 'Hier rust tot de jongste dag Klaas de Gier V.D.M.' (met data 1915-1999). Dat is alles. Maar toch genoeg?

v.a.

liefde en geloof zijn de gelovigen passief, daarna heeft de gelovige de opdracht deze genadegaven verder te ontwikkelen.

In de visie van Owen zijn deze genadegaven in staat om te groeien. Hij zegt dat de gaven van liefde en geloof 'are capable of degrees, and so of increase'. Er kan dus sprake zijn van vermeerderen en verminderen in de beoefening van liefde en geloof.

Maar waarin bestaat die groei en vermeerdering dan van het geloof en de liefde? Is er toename in vreugde en blijdschap? Is die groei merkbaar in de emoties? Of zit die groei in iets anders?

Volgens Owen is die groei in de heiliging een ondervinding, een ervaring in het leven. De gelovigen mogen weten en een sterk vertrouwen hebben dat God in Zijn trouw en macht telkens helpt. Ze mogen weten dat Gods steun en trouw voor hen de enige troost is. Owen is er zeker van dat God in Zijn eenzijdige trouw de gelovigen nooit in de steek laat. De ondervinding van Gods hulp en steun

is een krachtig middel om het geloof en liefde in het hart te oefenen. Steeds meer weet de gelovige zich geheel afhankelijk van Gods trouwe zorg. De ondervindingen van uitreddingen en de hulp in moeilijkheden geven hem troost en kracht om in alle moeilijkheden op Gods steun en zorg te vertrouwen.

Als voorbeeld kunnen we wijzen op Hebreëën 13:5 en 6 waar de apostel aanwijzingen geeft voor het geestelijk leven. Hij wijst ze dan op de belofte van het Oude Testament waar de Heere heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten. Hij vervolgt dan: 'Zodat wij vrijmoediglijk durven zeggen: de Heere is mij een Helper, en ik zal niet vrezen, wat mij een mens zal doen'.

Maar wat is er in het leven van elke dag te merken van de groei en de toename in de heiliging? Daarover gaan we in een volgend artikel verder.

(wordt vervolgd)

Bodegraven, drs. J.P. Proos

clusie dat mensen die louter uit plichtsbefes opkomen naar Gods huis evenzeer afkeuring verdienen als zij die door geestelijke verslaving niet opkomen.

Gehoorzaamheid

Naar de kerk gaan is volgens Wisse niet een kwestie van moeten, maar van mógen. 'De wet heeft in de Nieuwtestamentische bedeling niet het karakter om ons tot dienstbaarheid maar tot vrijheid te stellen. Maar wel een vrijheid in Christus. Dat is een vrijheid om te mogen. Wie door de Heilige Geest wordt geleid, vraagt nimmer: met hoeveel (of hoe weinig) kan ik volstaan om God te dienen? Maar het is wel zijn lust om te vragen: 'Heere geef mij veel gelegenheid om in Uw dienst bezig te zijn'.

Onomwonden zegt Wisse niet gecharmeerd te zijn van de uitdrukking 'opkomen uit gehoorzaamheid'. Dat betekent overigens niet dat hij de noodzaak van gehoorzaamheid ontkent. 'Men versta ons goed. Het is niet alsof wij niet zouden toestemmen, dat ons opkomen ook moet zijn uit gehoorzaamheid aan den eisch des Heeren. Maar wij vinden het zulk een voorrecht op te mogen gaan, dat het een lust, een ontspanning, een genieting, een blijdschap der ziel moet zijn als we 't mogen. Dit is het ware standpunt eener gemeente, niet dat ze uit gehoorzaamheid, maar veel meer dat ze uit behoefte en uit verheuging dat God haar roept, opkomt. Natuurlijk is het altijd beter uit gehoorzaamheid op te komen dan thuis te blijven. Maar ik geloof toch, dat het niet het echte is, als iemand zou zeggen: kom, ik ga maar naar de kerk, want als ik thuis blijf zondig ik. Neen, het goede standpunt is: mijn ziel bezwijkt van verlangen naar Uw voorhoven'.

Professor Wisse

2

Opgaan naar Gods huis is genade

Pleidooi prof. Wisse voor trouwe kerkgang

Kinderen zeggen het soms hardop. Ouderen houden hun mond, maar denken het soms wel. 'Ik moet naar de kerk'. Het opgaan naar Gods huis is voor hen een verplichting, waar ze niet onderuit kunnen. Prof. G. Wisse rekent met het opgaan uit plichtsbefes af. In zijn brochure 'Naarstiglijk komen' zegt hij: 'Het opgaan naar Gods huis is een genade, een mogen; en moet voor ons niet zijn een onhebbelijk moeten of dwang'.

Naar de kerk gaan uit plichtsbefes noemt Wisse ten diepste 'rooms bederf'. Bezochten de eerste christenen de samenkomsten uit een hartelijke zielsbehoefte, langzamerhand werd in de christelijke kerk het opkomen tot de dienst in het huis des Heeren als een zekere plichtsbetrachting beschouwd, 'waardoor men Gode aangenaam werd, waarin iets verdienstelijks school'. Farizeeër hoeft een mens immers niet te worden...

Dat bederf is zo diep geworteld geraakt dat mensen niet meer beseffen waar het in de kerkdienst om gaat. 'Het samenkomen in Gods huis is allereerst een komen van God tot Zijn volk'. Dat staat voorop. Niet wij komen naar de kerk, maar de Heere komt er naar toe! Wie dat besef niet meer heeft, is in gevaar. 'Dan verkoelt de liefde. Of men keert het om en zegt: 't is allereerst een komen van ons tot God. Wij doen feitelijk Gode een dienst om tot Hem te naderen. Deze opvatting is fout. Immers in de eerste plaats is het God, Die daar de bronader van Zijn goedertierenheid mildelijk laat vloeien'. 'Wie dat inziet, die behoeft niet meer vermaand te worden om naarstiglijk op te komen. Die zal vanzelf opgaan, zo dikwijls als hij maar kan. Het uit liefde en uit behoefte opgaan staat ver boven het zogenoemde opgaan uit gehoorzaamheid of uit plichtsbetrachting'.

Wisse komt dan tot de scherpe con-

Als dat leeft, dan valt er over kerkbezoek volgens Wisse niet te klagen. 'Dan laat de opkomst nimmer iets te wensen over'.

Ontbrekende zegen

Wie met Psalm 84 het zielsverlangen kent naar de voorhoven van Gods huis, zit volgens Wisse ook niet met de vraag of hij 's middags wel of niet naar de kerk zal gaan. Met droefheid constateert hij dat er in zijn tijd mensen zijn die gemakkelijk thuis blijven. 'Er zijn tal van mensen, die b.v. 's morgens ergens kerken, daar somtijds niet de gewenschten zegen ontvangen, en dan zeggen: Ik blijf vanavond ook maar thuis, want ik heb er toch niets aan. Ik weet dat het voorkomt, dat sommige mensen een tweeden kerkgang eenvoudig laten afhangen hoe het 's morgens beviel! Maar nu gevoelt ieder, dat men zodoende zichzelf in de weg treedt. Want gebeurt het niet menigmaal, dat dezelfde leeraar, die 's

morgens dor, abstract, onbezielend, met weinig diepgang sprak, juist des avonds op zijn volle kracht komt?' Wisse wijst er op dat op het gebed van een gemeentelid of van een predikant of Gods Geest Zich 's middags niet verborgen wil houden, er wonderen zijn gebeurd. Daarom: 'Wie nu echter zegt: Ik heb er vanmorgen niet veel aan gehad, ik blijf vanavond maar weg, bezondigt zich voor den Heere; is onbarmhartig over zijn eigen herder en leeraar, wien het gebed en tranen kan kosten; en schaadt moedwillig zijn eigen ziel'.

En het belangrijke: 'Hoe licht kan het niet zijn, dat juist die prediking, waar men van thuisblijft, den gewenschten zegen zou hebben afgeworpen, als geheel toepasselijk b.v. op de behoefte onzer ziel'.

(wordt vervolgd)

Klaaswaal,

ds. G.J. van Aalst

het hart zijn. Een hartoperatie met omleidingen is noodzakelijk. De operatie moet deze week in Antwerpen plaatsvinden. Als dit alles goed mag gaan, moet er ook nog een behandeling volgen in verband met de aangezichtspijn. Het is een zware weg die onze broeder moet gaan. Lange tijd zal hij geen ambtelijk werk, dat de liefde van zijn hart heeft, kunnen doen. We hopen van harte dat hij door dit alles heen mag komen, maar boven alles dat de Heere Zijn hulp en gunst wil betonen. Hij geve het te ervaren, samen met zijn vrouw en degenen die hem lief zijn. De dichter van psalm 16 mocht over alles heen zien. Dan is het goed wat de Heere doet. Een diepe troost (Zondag 1) blijft over. Het is mij goed om nabij God te zijn.

ds. C. Neele

■ AMBTSJUBILEUM DS. M.J. VAN GELDER

Op **donderdag 22 september** hoopt onze emeritus predikant, ds. M.J. van Gelder, te herdenken, dat hij 40 jaar geleden te Enkhuizen in het ambt van predikant werd bevestigd. Ds. Van Gelder heeft zes gemeenten gediend, verspreid over het land. Daarom willen we op die dag een herdenkingsdienst houden in **Tricht-Geldermalsen**: dit is één van de gemeenten die ds. Van Gelder gediend heeft; deze gemeente is centraal gelegen en ds. Van Gelder woont hier ook. De dienst, waarin ds. Van Gelder hoopt voor te gaan, vangt aan om 19.45 uur. Na de dienst zullen twee toespraken worden gehouden: door ds. C. Harinck vanuit het geheel van onze gemeenten en door ds. J.J. Tanis namens onze gemeente. Na de dienst is er gelegenheid om ds. en mevr. Van Gelder persoonlijk de hand te drukken. Wij nodigen u van harte uit om deze dienst bij te wonen.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Middelburg-Zuid

■ AMBTSJUBILEUM DS. J.M. KLEPPE

Ds. J.M. Kleppe mocht op 17 augustus herdenken dat hij veertig jaar in het ambt van predikant mocht dienen. Hij werd in 1967 toegelaten tot de Theologische School en heeft vanaf 1971 in de gemeenten van Woerden, Apeldoorn en Rijssen het Woord mogen brengen. Een veertigjarig predikantschap is niet in uren uit te drukken. Wat zou echter een groter zegen zijn, dan als een nietig instrument gebruikt te worden door de Heere in het toebrengen van zondaren? Het is nog steeds de begeerte van zijn hart om ook op 81-jarige leeftijd de volle raad Gods te verkondigen. Zo lang de

KERKNIEUWS

■ VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM

Op **vrijdag 9 september** zal de classis Rotterdam in vergadering bijeenkomen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-Centrum, Boezemsingel 30. De vergadering begint om 19.30 uur.

■ AANGEPASTE KERKDIENT TE KLAASWAAL

Zaterdag 3 september zal in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Klaaswaal een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst hoopt voor te gaan ds. G.J. van Aalst, die zal spreken uit Lukas 15:1-7. Het thema van de preek is: "Verloren-gevonden". De dienst begint om 15.00 uur. Allen harte-lijk welkom.

■ BEVESTIGING/INTREDE KANDIDAAT A.P. BAAIJENS TE DOETINCHEM

Op **woensdag 14 september** zal kandidaat A.P. Baaijens bevestigd worden tot predikant en aan onze gemeente worden verbonden. De bevestigingsdienst, die geleid zal worden door ds. G.J. van

Aalst, begint om 14.30 uur en de intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten zullen worden gehouden in ons kerkgebouw, Bezelhorstweg 54.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Doetinchem

■ BEVESTIGING/INTREDE KAND. R.A.M. VISSER TE TERNEUZEN

De kerkenraad van Terneuzen mag met blijdschap medelen dat kandidaat R.A.M. Visser op **woensdag 21 september** bevestigd zal worden in het ambt van dienaar van het Goddelijke Woord en als herder en leraar aan onze gemeente verbonden zal worden. In de bevestigingsdienst, die om 14.30 uur aanvangt, hoopt ds. A. Moerkerken voor te gaan. De intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente in Nederland, Kerklaantje 1, Terneuzen.

■ ZIEKTE DS. C.J. MEEUSE

In de achterliggende weken heeft onze geliefde broeder veel last gehad van aangezichtspijn. Daarbij kwam echter een nieuwe zorg. Onderzoeken wezen uit dat er verschillende problemen met

Heere daarvoor de krachten biedt, hoopt hij goed te spreken van de Heere.

Moge de Heere hem nabij zijn in de nog geschonken tijd, juist als daar ook de smart kan zijn en de eenzaamheid drukt. Onze emeritus predikant heeft in onderling overleg afgezien van een aparte herdenkingsdienst. Moge de zegen des Heeren nog licht geven en vertroosting, moed en kracht.

Kerkenraden Geref. Gemeenten
Woerden, Apeldoorn
en Rijssen-Noord

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2011

Pag. 335, **gemeente SPRANG-CAPELLE**
Scriba is nu: A.C. van der Beek,
Akkerwinde 96, 5161 XN
Sprang-Capelle, tel. 0416-27 73 54,
e-mail: acvanderbeek@kliksafe.nl.
De preekbeurten worden nu geregeld
door: Ph. van Tilborgh,
Wendelnesseweg-West 17, 5161 ZG
Sprang-Capelle, tel. 0416-31 33 98,
06-53326768 en 0416-27 43 34,
e-mail: phvtilborghsprang@kliksafe.nl.

uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. W. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; Deventer 10.00 en 15.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Dinteloord 10.00 en 15.00 uur stud. S.W. Janse; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Dordrecht 18.30 uur stud. A.T. Huijser; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur kand. R.A.M. Visser; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur stud. P.G. Heijkamp; Enschede 17.15 uur ds. K. Boeder; Enter 18.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.00 en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. G. Pater; 's-Gravenhage 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. E. Hakvoort en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Haamstede 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur ds. M. Golverdingen; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Hilversum 10.00 en 16.00 uur ds. W. Visscher; Hoofddorp 16.30 uur ds. H. Paul; Hoogvliet 19.00 uur ds. W. Harinck; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Kampen 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 15.00 uur ds. G. van Manen; Kamperland 18.00 uur ds. E. Hakvoort; Kapelle-Biezeling (in Sionkerk te Goes) 11.30 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. R. Boogaard; Leiderdorp 18.00 uur ds. A.T. Vergunst; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 15.30 uur ds. L. Terlouw; Meeuwen 14.30 uur ds. M. Karens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 19.00 uur ds. W. Visscher; Moerkapelle 9.30 en 15.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 19.00 uur ds. G. Clements; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwer ter Aa 19.15 uur ds. J.S. van der Net; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur ds. B. van der Heiden; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostkapelle 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Opheusden 10.00 uur kand.

BERICHTEN

■ JAARVERGADERING BOND VAN ZONDAGSSCHOLEN

Op **zaterdag 10 september** hoopt de Bond van Zondagsscholen zijn jaarvergadering te houden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te **Gouda**, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b. De spreker is ds. S. Majaars over het onderwerp: 'Naar de eis zijns weg'. In de lezing hoopt hij te spreken over de opdracht om kinderen te onderwijzen en hoe we dat op de zondagsschool gestalte kunnen geven. Het bestuur hoopt dat vele leidinggevenden van de diverse zondagsscholen aanwezig zullen zijn, maar ook andere belangstellenden zijn van harte welkom. Aanvang 9.30 uur.

■ ZANGAVOND TE NIEUW-BEIJERLAND

Psalmzangavond met bovenstem op **zaterdag 3 september** in het kerkgebouw van Geref. Gemeente te Nieuw-Beijerland, Middelstraat 13.

M.m.v. Pieter Heykoop, orgel en bovenstemgroep Oud-Beijerland. Meditatie door ds. A. Vermeij. Collecte t.b.v. Zending Geref. Gemeenten. Aanvang 19.30 uur.

■ ZENDINGSVOND TE STOLWIJK

De plaatselijke zendingscommissie te Stolwijk organiseert op **vrijdag 9 september** een zendingavond. Mw. Wilbrink hoopt te spreken over 'Zending in Zuidoost Azië'. Aanvang: 19.30 uur.

■ VERKOPING SCHILDMARKT TE BARNEVELD

Verkoping en veiling op **zaterdag 10 september**, van 10.00-15.00 uur, door woonlocatie Het Schild (Siloah), rondom deze woonvoorziening te Barneveld, De Cotelaer 144-148 (zijweg van de Amersfoortsestraat). De bewoners bieden een gevarieerd assortiment artikelen en etenswaren te koop aan.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 4 SEPTEMBER 2011

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. A.J. Gunst; Andijk 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Apeldoorn 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 17.00 uur ds. J.M. Kleppe; Arnhem 10.00 en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00

uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. L. Terlouw; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Boskoop 9.30 en 16.30 uur stud. J. van Laar; Capelle a/d IJssel-West 10.00

A.P. Baaijens en 19.00 uur ds. L. Blok; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 19.00 ds. G. Heijkamp; Oude-Tonge 14.30 uur ds. E. Bakker; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur stud. A.T. Huijser; Rheden 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 19.00 uur ds. M. Joosse; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 18.30 uur ds. J. Karels; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 14.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Rotterdam-Centrum 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. J. Driessen en 15.30 uur ds. B. Labee; Sint Annaland 14.30 uur ds. S. Maljaars; Sint Philipsland 18.30 uur stud. S.W. Janse; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. M.J. van Gelder; Stolwijk 19.00 uur stud. J. van Laar; Terneuzen 10.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht (in de Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 14.30 uur ds. J. Schipper; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 15.30 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 10.00 uur ds. H. Paul; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Westzaan 10.00 en 15.00 uur ds. A.T. Vergunst; Woerden 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 18.30 uur ds. J. Driessen; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. E. Hakvoort en 18.00 uur ds. C. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Zwolle 19.00 uur kand. A.P. Baaijens.

■ DINSDAG 6 SEPTEMBER 2011

Beekbergen 19.30 uur ds. J. Schipper; Borssele 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Drachten 19.30 uur ds. C. Hogchem; Naaldwijk 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Nieuwdorp 19.30 uur ds. A.J. Gunst; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. A. Schot; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Scherpenzeel 19.30 uur ds. G. Pater; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Terneuzen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Tholen 19.30 uur ds. M.J. van Gelder; Urk 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ WOENSDAG 7 SEPTEMBER 2011

Aalborg 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Berkenwoude 19.30 uur ds. A.T. Vergunst; Dinteloord 19.30 uur ds. A. Verweij; Hilversum 19.45 uur ds. A. Schreuder; Hoogvliet 19.45 uur ds. G.W.S. Mulder; Houten 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. J. Schipper; Leerdam 19.30 uur ds. M. Joosse; Melissant 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Mijdrecht 19.30 uur ds. H. Paul; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. P. Mulder; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. P. Melis; Oosterend (Texel) 19.00 uur ds. G. Mouw; Opheusden 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Ouddorp 19.30 uur ds. E. Hakvoort; Soest 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Spijkenisse 19.45 uur ds. E. Bakker; Veen 19.30 uur ds. G. Beens; Veenendaal 13.30 uur ds. F. Mulder en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Vlaardingen 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland.

■ DONDERDAG 8 SEPTEMBER 2011

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. G. Pater; Delft 19.30 uur ds. M. Karens; Goes 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Goudswaard 19.30 uur ds. L. Terlouw; Houten 19.45 uur ds. J.S. van der Net; Kortgene 19.30 uur ds. J. Schipper; Meeuwen 19.30 uur ds. W. Visscher; Nisse 19.30 uur ds. A. Verschuure; Oudemirdum 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Ridderkerk 13.45 uur ds. G.M. de Leeuw;

Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. W.J. Karels; Terwolde- De Vecht (in Verenigingsgebouw kerk Terwolde) 13.45 uur ds. K. Boeder; Veen 19.30 uur ds. G. Beens; Veenendaal 14.00 uur ds. F. Mulder; Zwijndrecht 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Zwolle 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ VRIJDAG 9 SEPTEMBER 2011

Goes 14.15 uur ds. C.J. Meeuse; Hendrik-Ido-Ambacht 14.45 uur ds. M. Joosse; Scherpenisse 14.45 uur ds. E. Bakker; Terwolde- De Vecht (in Verenigingsgebouw kerk Terwolde) 13.30 uur ds. K. Boeder.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 4 SEPTEMBER 2011

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Wentel uw weg op den HEERE en vertrouw op Hem, Hij zal het maken.
Psalm 37:5

Op D.V. maandag 5 september hopen onze geliefde herder en leraar en zijn vrouw

ds. J. van Belzen
en
P.C. van Belzen-Pieterse

met hun kinderen te herdenken dat zij 25 jaar geleden door de band van het huwelijk aan elkaar zijn verbonden.

De HEERE geve dat zij vele jaren voor elkaar gespaard mogen worden en dat zij tot een rijke zegen in het midden van ons en de gemeenten gesteld mogen worden.

Namens de kerkenraad
van de Ger. Gemeente te Urk, H. Schenk, 2e preses
J. Korf, scriba

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Nunspeet geeft met droefheid kennis dat de Heere uit het midden van onze gemeente heeft weggenomen de heer

Hendrik Bode

in de leeftijd van 86 jaar.

In getrouweid heeft hij van 1979 tot 1986 onze gemeente als hulpkoster en van 1986 tot 1990 als koster gediend.

De Heere gedenke zijn kinderen, klein- en achterkinderen in dit verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad Ds. A. Schot, preses
J. van Buuren, scriba

Nunspeet, 21 augustus 2011

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelij, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan

kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Tevens bieden wij hulp bij PGB aanvragen en verlengen

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

Wij verzorgen begravenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begravenisverzorgers

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o.	T (0341) 253 813
Kampen e.o.	T (038) 3332 383
Rijssen e.o.	T (0548) 540 053
overige plaatsen en b.g.g.	T (0577) 401 689

Begravenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
T (0577) 401 689

Verzorgend verzorgd

Begravenisverzorging Kamsteeg

Waar u ook woont, wij zijn dag en nacht bereikbaar

Wij verzorgen alleen begravenissen

0183 - 44 94 94

Hoofdgraaf 5 - 4281 NM Andel
www.begravenisverzorgingkamsteeg.nl

Voor Werkendam: A.L. Bor, tel. 0183-512859

Een respect- en stijlvolle
uitvaart is onze zorg

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

HARKES Begravenissen

Persoonlijke zorg
voor uw begravenis

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

PSYCHOSOCIALE ZORG
VERPLEGING
PERSOONLIJKE VERZORGING
PALLIATIEVE ZORG
MANTELZORGONDERSTEUNING
HULP BIJ HET HUISHOUDEN

Zorglijn: (0)10 264 07 77
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos THUISZORG ZORG DIE BIJ U PAST.

Ten huwelijk gevraagd in de vakantie...?

Kom vrijblijvend langs om onze
prachtige collectie trouwalbums te
zien. Ik weet zeker dat er ook een
exemplaar voor jullie is! Denk
aan digitaal, E-lay of traditioneel
geplakte albums.

Aan jullie de keuze!
Matthijs Voskuil

Natuurlijk heb je 'JA' gezegd!

Maar nu begint de hele organisatie van jullie trouwdag. Het reserveren van de trouwzaal, een afspraak met de dominee, op zoek naar ringen, een trouwboekje en natuurlijk een bruidsjurk en een trouwpak. En die unieke feestlocatie niet te vergeten. Kom dan voor een prachtig trouwalbum eens bij ons langs. Dit kan ook op een avond. Wij laten jullie graag onze voorbeeld-albums zien. 'Kan niet, bestaat niet' is ons motto. Van de prijs zul je niet schrikken...! Wij werken in heel Midden-Nederland.

Bel ons voor een afspraak!

Fotostudio Voskuil

Wickenweg 10, 8181 AX Heerde GLD
0578 - 69 11 66, info@voskuilfotografie.nl
www.voskuilfotografie.nl

FOTOSTUDIO
VOSKUIL
creativiteit - communicatie

Te Koop ERMELO:

Hoekwoning met garage op ca. 500 m2. Vrij uitzicht. Rustige straat, nabij kerk, winkels, scholen enz. Eigen moestuin. Meer informatie: Kosterland 28, ERMELO. Tel: (0341) 494 050. www.mhviz.nl Vraagprijs: € 249.000,- k.k.

Te Koop op de "de Hofstee" in Nunspeet. Geen nieuwe maar mooie stacaravan en niet duur! Stacaravan met wasmachine (nieuw), droger, koelkast (2) en partytent 3 x 4 meter. Caravan en schuur compleet met inhoud. Tel: 06-27502205

50 PlusPark⁺

De slimste 2-in-1 mobiliteitsoplossing!

Van rollator naar rolstoel in een handomdraai.

Met de Rollz komt u verder!

Batterijenweg 13-b, Kesteren
T. 0488 481161

www.50-pluspark.nl

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen

met aandacht voor uw persoonlijke wensen. In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

Wij verzorgen alléén begrafenissen door het gehele land en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

• H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Meliëste.

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam T (0184) 611 154
Waardenburg T (0418) 652 039
Werkendam T (0183) 701 017

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

BOEDER HERENMODE

- businesskostuums
- ambtskleding
- trouwkostuums
- gelegenheidskleding
- rouwkleding
- koorkleding

Plein 1940 173 | Scherpenzeel
Telefoon (033) 277 01 72
www.boederherenmode.nl

Teksten schrijven
Redigeren columns
vertalen

DE KUNST VAN HET SCHRIJVEN
VOOR AL UW TEKSTEN

THE ART OF TRANSLATION
PROFESSENELE VERTALINGEN

WWW.BRAND-SCHOUTEN.NL BRAND & SCHOUTEN

CHRISTINA STRAAT 45
3921 BS ELST (UTR)

Wilt u op vakantie in het mooie Sauerland? kijk snel op www.vakantiewoningensauerland.nl woningen tot en met 25 personen ook voor de wintersportvakanties.

Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
AKTIE
Ventilatie
Elektra
beveiliging
Loodgieters
Verfwerken

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

Heerlijk een weekje er tussenuit? Wij hebben een ruime, sfeervolle vakantiewoning die beschikbaar is vanaf september. Ook heel geschikt voor bijv. 2 echtparen. www.boerderijvakantiezeeland.nl
Tel: 0113-302209

Te koop: Scherpenzeel royale geschakelde woning, 2 min. loopafstand refo. basisschool. Vr.pr. € 345.000,-. Voor info 06-43119515

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevetijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Voor een zorgzame begeleiding

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

TK: Grote, goed onderhouden
hoekwoning met vier
verdiepingen en onderhuis!
Brouwerdijk 343 Dordrecht
Info: 078-6146633
www.woonkoers.nl

RIJSEN, gevraagd zelfstandige
HULP IN DE HUISHOUDING voor
1 of 2 morgens per week maandag
en/of donderdag. Tel. 06-51528565

**begrafenisverzorging
Den Hollander**

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam,
Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Karel Pul begrafenisverzorging

- Dag en nacht bereikbaar voor persoonlijke zorg
- Wij verzorgen begravenissen op de gehele Veluwe en omliggende plaatsen

Tel. 0341-562757 www.karelpul.nl
Korpersteeg 24a, 3853 LD Ermelo

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

NIEUWE UITGAVEN/HERDRUKKEN VAN DE RAMSHOORN

Tussen twee rijen van stenen deel 7 uit de historische serie

R. Hoogerwerf-Holleman

Uittocht van de joden uit Egypte na de Tweede Wereldoorlog (1945-1970)

Abel Salems, een Egyptische jood, heeft een eenvoudige
kleermakerij in Cairo. Sjaroef, zijn vriend, waarschuwt
Abel niet in Egypte te blijven wonen.

Maar hij wacht te lang...
Verschijnt eind september.
Abonneeprijs slechts 9,95

14,95

Abonneren: zie www.ramshoorn.nl

Agge, de vogelaar deel 19 uit de Schippersserie

J. Schippers

Den vaderland getrouwe (80-jarige oorlog)

Agge de vogelaar vangt met zijn slagnet vogels, die hij samen met andere handelswaar op de
markt van Alkmaar verkoopt. Hij leeft samen met Hendrien, de zwarte, knappe dochter van
zijn verongelukte broer. Maar als Spaanse troepen Alkmaar willen innemen, is het met de rust
gedaan.

Elke 2 maanden een nieuw deel.
Abonneeprijs slechts 9,95

13,95

Abonneren: zie www.ramshoorn.nl

Een gelukkige zanger

I. Hubregtse

Frederik, een zigeunerjongen, moet vanwege zijn
muzikale kwaliteiten de feesten op het landgoed
opluisteren. Maar na zijn bekering wordt dat onmogelijk.
Onvergetelijke, historische gebeurtenis uit de tijd van de
Afscheiding.

Vijfde druk!

13,95

Leer uw kind

C. de Bode

Eenvoudige, beproefde methode voor
het aanleren van de Heidelbergse
catechismus. Per les: 8 eenvoudige
vragen en antwoorden met
huiswerkoverzicht.

Eerder: 'Voor de maandagmorgen dl. 1, 2'

Ideaal voor scholen, kerkenraden en huisgodsdienst.

Gratis zichtexemplaar opvraagbaar.

Nu al tweede druk!

7,95

Bestelbon

- Ik bestel hierbij: ex. Tussen 2 rijen van stenen à 14,95
 Ik bestel hierbij: ex. Agge, de vogelaar à 13,95
 Ik bestel hierbij: ex. Een gelukkige zanger à 13,95
 Ik bestel hierbij: ex. De Christenreis à 18,50 ex. De Christinnereis à 18,50
 ex. De Heilige Oorlog sets à 3 boeken voor 45,- per set

Naam
 Adres
 Postcode
 Woonplaats
 Telefoonnr.

Bon, in envelop zonder postzegel, zenden aan:
De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4460 WB Goes

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21 Goes
 Tel. 0113-221909
 info@ramshoorn.nl

www.ramshoorn.nl